

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya.
— Włochy. — Niemce. — Prusy. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

Wiedeń, 25. maja. Dnia 27. maja wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i będzie rozesłany XLV. zeszyt powszechnego dziennika rządowego ustaw państwa, wydany dnia 21. kwietnia roku 1850 tymczasowo tylko w niemieckim języku, we wszystkich dziewięciu podwójnych wydaniach.

Zeszyt ten zawiera pod
Nr. 142. Rozporządzenie ministerstwa finansów z dnia 18. kwietnia r. 1850 względem egzekwowania i traktowania fasy dla wymierzenia podatku od dochodów.

Sprawy krajowe.

Wiedeń, 25. maja. Powody bezecnego czynu, którym broń skrytobójcy w tak okropny sposób zagroziła życie Jego Mości króla Pruskiego na dniu 22. b. m., są dotychczas jeszcze osłonięte głęboką tajemnicą. Ze względu na cześć społeczeństwa nie chcemy przypuszczać, aby zamach ten był skutkiem komplotu, lecz uważamy go tylko za skutek rozognionej fantazyi pojedynczego człowieka, którego szaleństwo doprowadziło do rzeczy najgorszej, — do skrytobójstwa na swoim Panu i Królu. Jakkolwiekby jednakże, czy to przypuszczenie nasze jest słuszne czy niesłuszne, wypadek ten świadczy przeciw najwyraźniej o febrycznym rozdrażnieniu umysłów. Dozwalać niebezpieczeństwu temu trwać jeszcze dłużej, jeżeli jest w mocy ludzkiej usunąć je na nawsze, byłoby winą nie do przebaczenia. Być może, a nawet życzymy sobie, aby nadzieja nasza się ziściła, że zamach ten, który w razie udania się byłby nieprzewidziane skutki pociągnął za sobą, przyspieszy stanowcze zjednoczenie się Prus i Austrii. Jak bańki na kipiącej wodzie są zamachy na ukoronowane głowy najjaśniejszym dowodem, że płomienie bezczelności demagogicznej nie bez skutku ogarniają to naczynie, które ogół stanowiących państwo żywiołów w sobie zawiera.

Przeciw związkowi zaś partyi rewolucyjnej wszystkich narodów jest jedynym środkiem pomocnym i obronnym — związek królów wszystkich krajów.

(Oestr. Cor.)

(Rozporządzenie c. k. ministerstwa finansów. — Mianowania.)

Wiedeń, 24. maja. Rozporządzenie c. k. ministerstwa finansów z dnia 21. maja 1850, względem zaprowadzenia finansowych władz krajowych w wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Węgier, Kroatyi i Slawonii, Siedmiogrodu, Województwa Serbskiego i Temeskiego Banatu, tudzież Królestwa Lombardzko-Weneckiego.

Gdy Jego ces. król. Mość raczył najwyższem postanowieniem z dnia 26go czerwca r. z. uchwalić przyszłe urządzenie władz politycznych, a dalszem najwyższem postanowieniem z dnia 19. lipca r. z. przyzwolić zasady dla przyszłej administracyi stałych podatków, gdy odtąd nastąpiło także uregulowanie kas, o ile takowe zależy od administracyi finansów, okazała się tedy potrzeba, postarać się o to, ażeby zgodnie ze zmianą w urządzeniu władz politycznych weszła także w życie we wszystkich krajach koronnych, o ile to być może jednakowa administracya różnych gałęzi finansowych, i ażeby kierowanie spraw dla podatków stałych połączyło się z innemi gałęziami finansowemi tudzież z zawiadownictwem kas ile możliwości w sposób taki, któryby upojedynił tok spraw, zabezpieczył przestrzeganie ustaw i interesów państwa i zmniejszył koszt administracyi.

Dla dopięcia tych ważnych celów raczył Jego ces. Mość najwyższą uchwałą z dnia 9. stycznia 1850 r. przyzwolić najlaskawiej na następujące postanowienia:

1) Dla spraw finansowych mają być zaprowadzone na przyszłość połączone finansowe władze krajowe i stać bezpośrednio pod ministerstwem finansów.

2) Finansowe władze krajowe są dwojakie; pierwsze, które załatwiają wszystkie sprawy finansowe, a drugie, którym tylko stałe podatki są przydzielone.

3) Pierwsze mają istnieć w tych miejscach, gdzie się znajdują dotychczasowe administracye dochodów kameralnych i mają nosić na-

zwę „Krajowe Dyrekcyje finansów.“ Namiestnik kraju koronnego, w którym jest siedziba owej władzy, ma sprawować najwyższy kierunek jej spraw z tytułem: „Prezydenta krajowej dyrekcyi finansów.“ Jemu ma być dodany jako drugi przełożony dyrektor z tytułem i charakterem radcyi ministeryalnego. Przy tej władzy mają następnie być mianowani nadradzcy finansów i radcy finansów, którzy się równają w randze radcom namiestnictwa i radcom obwodowym, prócz tego obejmuje ta władza potrzebną liczbę sekretarzy i konceptistów. Czynności urzędów manipulacyjnych mają być wykonywane przez te same kategorie urzędników, które są obecnie systemizowane przy krajowych władzach kameralnych.

4) Zamiast dotychczasowych administracyi dochodów kameralnych będą zaprowadzone następujące krajowe dyrekcyje finansów:

- a) we Lwowie dla administracyi stałych podatków w Galicyi i Krakowie, tudzież dla wszystkich innych spraw finansowych tak w wspomnionym kraju koronnym, jakoteż na Bukowinie;
- b) w Pradze dla wszystkich spraw finansowych w Czechach;
- c) w Wiedniu dla stałych podatków w Austrii poniżej Anizy i dla wszystkich spraw finansowych tak w wspomnionym kraju koronnym, jakoteż w Austrii powyżej Anizy i w Salzburgu;
- d) w Tryeście dla stałych podatków w Istrii, Gorycyi z Gradiską, tudzież miasta Tryestu i jego terytorium, a dla wszystkich innych spraw finansowych także w Dalmacyi;
- e) w Bernie dla stałych podatków w Morawii, a dla innych spraw finansowych nie tylko w wspomnionym kraju koronnym, lecz także w Szląsku;
- f) w Gracu dla stałych podatków w Styrii, następnie w tym kraju koronnym i w Karyntyi i Karniolii, także dla innych spraw finansowych;
- g) w Inspruku dla wszystkich spraw finansowych w Tyrolu i Vorarlbergu.

5) Dla samej administracyi stałych podatków będą ustanowione osobne dyrekcyje podatków w krajach koronnych: w Austrii powyżej Anizy, w Dalmacyi, Karniolii, Karyntyi, w Salzburgu, w Szląsku i na Bukowinie. Namiestnik w każdym z tych krajów koronnych jest szefem tej bezpośrednio pod ministerstwem finansów stojącej dyrekcyi podatków, do której mianowany będzie nadradzca finansów lub radzca z potrzebną liczbą podrzędnych urzędników dla regularnego zawiadywania sprawami podatków stałych.

6) Pod krajowemi dyrekcyami finansów stoją kapitaństwa okręgowe dla administracyi stałych podatków a kameralne administracye okręgowe dla innych spraw finansowych; pod dyrekcyami stałych podatków zaś stoją kapitaństwa okręgowe.

7) Kameralne administracye okręgowe mają tymczasem pozostać w dotychczasowym urządzeniu.

Te postanowienia podają się z tym dodatkiem do wiadomości publicznej, że krajowe dyrekcyje finansów i dyrekcyje podatków w wyżej wymienionych krajach koronnych rozpoczną swą czynność z dniem 1. czerwca 1850.

Krauss, m. p.

— Jego c. k. Mość raczył najwyższem postanowieniem z dnia 15. b. m. mianować najlaskawiej następujące osoby przy nowo urządzonych władzach finansowych w Galicyi: Dyrektorem finansów: Administratora kameralnego i radcę ministeryalnego Macieja Krajewskiego. Nadradzcami finansów: Radcę gubernialnego i pierwszego radcę przy c. k. galicyjskiej administracyi dochodów kameralnych Dra. Wilhelma Teodora Konecny, tudzież radcę gubernialnego Walentego Madurowicza.

Radzcami finansów: Radcę gubern. i radcę kameralnego Marcina Mayer, radców kameralnych: Maurycego Drdackiego, Ignacego Knnz, Jana Rosenberg, Fr. Fuller, H. Lichtner, Lud. Bieglmayer i K. Oliwę, tudzież gub. sekr. J. Heyderer przy c. k. krajowej dyrekcyi finansów we Lwowie; a radcę gub. Augusta Festenburg przy c. k. dyrekcyi podatków na Bukowinie.

(Przyzwolone zaprowadzenie c. k. austriackiego konsulatu w S. Francisco w Kalifornii.)

Wiedeń, 22. maja. Dzisiejszy dziennik „Austria“ uzasadnia potrzebę zaprowadzenia austriackiego konsulatu w S. Francisco na tym fakcie, że w ciągu tego roku odpłynęło już z zagranicznych portów kilka austriackich kupieckich okrętów do Kalifornii, przeto jest nadzieja, że inne później odpłyną, a przeto dla zawiązania bezpośredniej komunikacyi między naszymi portami a Kalifornią jest rzeczą bardzo wielkiej wagi, zaprowadzić tam niezawodny organ dla potrzebnych doniesień, by zgodzie z stosunkami można urządzać przesyłki towarów, i żeby się przesadzonemi lub umyślnie zniechę-

cajacemi wiadomościami na szkodliwe spekulacje nie narazić, lub niepotrzebnie spedycje zastanowić. Ze względu na te i tym podobne stosunki zezwolił Jego ces. Mość na propozycję ministra handlu najwyższem postanowieniem ddto. Tryest 13. maja na zaprowadzenie austriackiego konsulatu w San Francisco w Kalifornii. Przy obsadzeniu tej posady musiano mieć najszczególniej na względzie, by wybór padł na takiego człowieka, który prócz szczerzej chęci popierania silnie handlowych interesów Austrii, posiada także potrzebne wiadomości sprawy i miejsca, by w każdym razie mógł wypełnić pożyteczne posługi. Szczęście znalaziono to przymioty w osobie osiadłego w San Francisco pana Samuela John Gower, dla tego też minister handlu zaproponował mianować go prowizorycznie bezpłatnym konsulem w Kalifornii, co Najjaśniejszy Pan zatwierdził.

(Wiadomości z Wiednia z d. 23. maja.)

Wiedeń, 23. maja. Jutro będzie konferencja ministrów; najpierwsza pod prezydencją Najjaśniejszego Pana odbędzie się w Schönbrunnie.

— Dla oddania aktów i depozytów nowym władzom, przepisało ministerium sprawiedliwości użycie umyślnie na ten cel ułożonych tabeli, które stanowią protokół oddawczy, z następujących spisów są złożone: Spis bieżących aktów w sprawach spornych, w pertraktacjach spuścizny i krydy; następnie w przedmiotach pupilarnych i kurateli. — Spis wszystkich aktów odnoszących się do karnego postępowania; spis faktów i uprzednie indagacje kryminalne, zwyczajne inkwizycje kryminalne, indagacje względem rekwizycji trzecich władz i rozpoczęte indagacje krydy. Spis niezłatwionych jeszcze przedmiotów sprawiedliwości i wszelkich depozytów.

— Dyrekcyje finansów krajowych rozpoczną swe urządowanie z dniem 1. czerwca w tych krajach koronnych, w których jeszcze nie istnieją, i obejmą wszystkie przez dawniejsze władze krajowe załatwiane sprawy stałych podatków, następnie wszystkie przez administracyje kameralne załatwiane sprawy finansowe.

— Wiadomość rozgłoszona w jednym z tutejszych dzienników, że w c. k. mennicy biją już ewangeliery z napisem: „Viribus unitis“ jest bezzasadna. I owszem w poprzód wyjdzie cesarski patent, stanowiący, w jakiej formie mają być bite złote i srebrne monety z wizerunkiem Jego Mości Cesarza Franciszka Józefa.

— Chęć wynoszenia się z kraju zamiast ustawać, raczej wzmacniać się zdaje. Codzień odjeżdżają wychodźcy koleją żelazną, częścią ztąd, częścią na Gänserndorf do nowej swej ojczyzny, Ameryki północnej. Zeszłego wtorku przybyło na tę ostatnią stację towarzystwo z ośmiu osób złożone, to jest mężczyźni i niewiasty w najpiękniejszym wieku z kilkorgiem drobnych dzieci, i mieli z sobą znaczny pakunek.

— Z Węgier donoszą nam, pisze Lloyd, że w kilku okolicach tamtejszych zawiązują się towarzystwa Izraelickie, które na swych członków wkładają obowiązek zrzeczenia się dotychczasowej profesyi handlowej, a rzucenia się do uprawy roli. W tym celu zakupuje towarzystwo obszerne grunty, lub kontrahuje dzierzawy, które pojedynczym członkom partjami odstępują.

— Najem domów w Wiedniu, który w październiku 1848 spadł był więcej niż o 25 procent, podniósł się od ostatniego czasu, jak widać z rejestru czynszowników, do swojej dawnej wysokości.

(Wiadomości z Wiednia z 24. maja.)

Wiedeń, 24. maja. Pełnomocny c. k. cywilny komisarz dla Węgier baron Geringer przybył tu wraz z swoją rodziną.

Rzeczą jest istotnie zadziwiająca, iż przebywający potąd w Anglii przewodzący różnych insurekcyi europejskich opuścili kraj ten po większej części, i udali się na kontynent. Francuzi i Włosi zwrócili się głównie do Szwajcaryi, gdy tymczasem wychodźcy niemieccy i z krajów wschodnio-europejskich zjeżdżają się teraz dość licznie do Belgii a szczególnie do Londynu. Łączność tych kontynentalnych ekskursyi przypomina poniekąd o ściąganiu się ptactwa przed burzą.

— Z powodu znacznych darów złożonych na rzecz instytutu Weldena w kwocie 90,000 zr. dla inwalidów z wojny węgierskiej i włoskiej, wydał J. Mość Cesarz najwyższe własnoręczne pismo z wyrazem zupełnego uznania zasługi w tej mierze tak samego fundatora jako też uczestników i dobroczynnych protektorów.

— Podług wiadomości zawartej w dzienniku tutejszym „Corriere Italiano“ uda się Jego ces. Mość w pierwszych dniach przyszłego miesiąca w podróż do Warszawy. (Oest. Cor.)

(Kurs wiedeński z 24. maja 1850.)

Obligacye długu państwa 5% — 93¹/₄; 4¹/₂% — 81; 4% — 72; 2¹/₂% — 49. Akcyje bank. 1055. Losy z 1834 r. 173¹/₂; z 1839 r. 109¹/₂. Akcyje kolei półn. 107¹/₈.

Hyszpania.

(Wiadomości bieżące z Madrytu.)

Madryt, 14. maja. Dziś odbyła się na Prado wielka rewia kawalerji. Trzy tysiące jeźdźców defilowały przed prezydentem ministrów, przed ministrem wojny i jenerałnym kapitanem Madrytu. — Znaczne masy wojsk będą wkrótce ściągnięte w przyległe okolice Madrytu. — Wczoraj skonfiskowano dziennik „Observatore.“ Dziennik „Clamor publico“ skazano na zapłacenie pieniężnej kary 20,000 realów za artykuł z 23. kwietnia, w którym zapowiedział, że niezadługo nastąpi dymisyonowanie ministerium pana Narvaez.

Anglia.

(Statek angielski pod Neapolem.)

Londyn, 20. maja. Dziennik „Morning-Herald“ donosi: Wiadomości z Malty z 12. b. m. donoszą, że lord Palmerston zamysła zawikłać Anglię w spór z Neapolem. Słychać bowiem, że admirał Parker wysłał do Neapolu statek „Spitfire“ z oznajmieniem, że wnet za nim przyplynie cała flota zostająca pod rozkazami admirała, jeżeli rząd neapolitański w pewnym terminie nieuczyni zadość reklamacyom poddanych angielskich za szkody i straty poniesione w roku 1848.

(Wiadomości bieżące.)

Londyn, 21. maja. Wczoraj wyjechała królowa pierwszy raz od czasu połogu. Jej królewska Mość przejeżdżała się w parku odkrytym powozem z królową belgijską i z księciem Albrechtem.

Jej królewska Mość przyjmowała lorda John Russell w osobnej audyencji.

Hrabina Neuilly, książę i księżna Nemours, książę i księżna Joinville przybyli wczoraj po południu do Londynu i zrobili wizytę królowej belgijskiej w pałacu Buckingham.

Król Ludwik Filip i jego rodzina wyjeżdżają jutro do Saint-Léonard. Zdrowie króla, które było nieco cierpiące, polepszyło się od kilku dni bardzo znacznie. (Indep.)

Francya.

(Zgromadzenie narodowe. — Wiadomości bieżące z Paryża. — Wiadomość z Włoch.)

Paryż, 22. maja. Pan Montalembert mówił dziś w zgromadzeniu narodowem. Sławny mowca dał znowu jak zawsze dowody wielkiego talentu, lecz okazał się oraz natarczywszym aniżeli może przystoi członkowi stronnictwa umiarkowanego. Wprawdzie liczy ta partya we Francyi wiele odcieni. Zresztą p. Montalembert mało się zajmował ustawą będącą w dyskusyi; podała ona mu tylko sposobność do wyjawienia swego zdania o potrzebie energicznego i stanowczego działania w obronie społeczeństwa przeciw jego nieprzyjaciółom. Ta myśl co do istoty bardzo słuszną byłaby może zyskała, gdyby jej towarzyszyły słowa więcej umiarkowane, jakkolwiek może straciłaby na wartości oratorskiej. Bądź co bądź, mowa pana Montalembert zjednała sobie huczne oklaski większości. Po odpowiedzi jenerała Cavaignac, i po kilku rozprawach mowców drugiego rzędu zamknięto ogólną dyskusję, pomimo iż czterdziestu kilku mowców jeszcze było zapisanych. Lecz ci wynagrodzą to sobie przy dyskusyi nad artykułami. To spieszne zamknięcie dyskusyi ogólnej jest nową oznaką rokującą przyjęcie ustawy znaczną większością głosów.

Paryż jest zresztą zupełnie spokojny, a obawa wybuchu rozruchów rewolucyjnych niknie z każdym dniem.

Pogłoska o nieporozumieniu prezydenta republiki z jenerałem Changarnier okazuje się zupełnie bezzasadną. Nieporozumienia takiego niebyło ani chwili; zdaje się, że mały konflikt o władzę między ministrem wojny a naczelnym dowódcą armii w Paryżu był powodem do tej pogłoski. Konflikt ten zupełnie jest załatwiony przez pośrednictwo prezydenta.

Słychać tu, że sprawa francusko-angielska nie tak łatwo da się zaspokoić, jak to zrazu sądzono. Dziennik „Patrie“ donosi nawet, że francuski minister spraw zagranicznych odrzucił jako niedostateczną propozycję ugody zawartą w depeszy lorda Palmerston, która tu wczoraj nadeszła a dziś w wyciągu umieszczona jest w pomienionym dzienniku.

Jedyną ważną wiadomością z Włoch jest dziś w dzienniku „Patrie“ list z Florencyi, w którym korespondent donosi za rzecz urzędową, że król Belgii został wybrany sędzią polubownym w sporze między Anglią a Toskanią co do reklamacyi rządu angielskiego. Belgia ma prawo szczycić się tem zaufaniem, jakie inne mocarstwa pokładają w głębokiej mądrości monarchy, który kieruje losami tego państwa. (Ind.)

(Wiadomości z departamentów. — Jenerała Changarnier nieporozumienia z prezydentem.)

Paryż, 22. maja. Z departamentów uadchodzą smutne wiadomości: Podpalania domów są bardzo częste, a rząd domysla się przysięgi spisku. — Od wczoraj krążyła pogłoska o rozdwojeniu między prezydentem republiki a jenerałem Changarnier. Dzisiaj mogę w tej mierze, pisze korespondent Breslauer Zeitung, dać dokładne objaśnienie. Minister wojny Hautpoul doręczył prezydentowi swoją dymisyę, bo jenerał Changarnier rozkazał wszystkim szefom armii i gwardyi narodowej, aby na przypadek walki ulicznej nie słuchali żadnego innego rozkazu jak tylko jego. Prezydent nieprzyjął dymisyi, i chciał się pierwiej z Changarnierem porozumieć. Otóż ten oświadczył z najzimniejszą krwią prezydentowi, że na przypadek walki, nawet rozkazy prezydenta muszą iść wprzód przez jego, (to jest przez jenerała) ręce, aby były ważnemi. Jakoż było to całkiem naturalnie, bo jeżeli rząd w lutym był pokonany, to nastąpiło tylko dla tego, że było kilka komend, a jeżeli rząd zwyciężył w czerwcu 1848 i 49, to poszło tylko ztąd, że była tylko jedna komenda. — Prezydent zgodził się na to zupełnie z jenerałem, i pożegnał go temi słowy: „Ja zawiadomię ministra Hautpoul, żeś Pan nie tylko jego rozkazów, ale i moich słuchać zakazał, a gdy się on przekona, że ja nie gniewam się o to, spodziewam się, że go to równie nie obrazi jak mnie.“ — Nieporozumienie z Anglią nie tak łatwe jest do zagodzenia, jak

się z początku zdawało. Według „Patrie“ miał minister spraw wewnętrznych odrzucić propozycję zgody, która od Palmerstona onegdaj nadeszła. — Z Włoch donoszą, że król Belgijski obrany jest rozjemcą w angielsko-toskańskim sporze.

(Statystyczne dokumenta do projektu względem reformy wyborów.)

Paryż, 20. maja. Reprezentantom przesłano wczoraj do domu statystyczne dokumenta do projektu reformy wyborów, które narodowe zgromadzenie wydrukować kazało. Dokumenta te zawierają: 1) Wykaz wyborców wpisanych podczas powszechnych wyborów z miesiąca maja 1849 i nazwiska tych, którzy istotnie głosowali. Pierwsi wynosili liczbę 9,936,000, drudzy 6,765,000. 2) Liczbę głosów, którą otrzymał każdy z mianowanych przy tych wyborach reprezentantów. 3) Listę osób ulegających personalnemu i mobiliarnemu podatkowi w każdym departamencie, których liczba wynosi w ogóle 6,701,000. 4) Imiona i normalne liczby ludności miast, w których się personalny i mobiliarny podatek w ogóle lub w części z kasy gminnej opłaca. 5) Liczbę opłacających podatek, którzy w roku 1850 byli wpisani do uiszczania się w naturaliach dla dróg gminy. Liczba ta wynosi 4,326,000. — Prawie niepodobna jest wyprowadzić z tych dokumentów wniosku na liczbę wyborców, którzy projektem reformy od wyborów są wyłączeni. Jednakże słychać powszechnie, że liczba ta wynosi 3 do 4½ milionów, a zatem trzecią część, a nawet połowę tych wszystkich, którzy teraz jeszcze do wyborów są upoważnieni.

(Lord Normanby zamieszkał w Wersalu.)

Paryż, 21. maja. Lord Normanby, ambasador angielski postanowił nieprzyjeżdżać więcej do Paryża; zamieszkał już ze wszystkimi w Wersalu i nie pokazuje się już w swojej urzędowej własności. Nie był nawet obecnym na wielkim obiedzie księcia Sotomayor, ambasadora hiszpańskiego, dauym z powodu pojednania dyplomatycznego między tem mocarstwem a Anglią, na którymby jako ambasador angielski powinien był zajmować pierwsze miejsce między zaproszonymi. Zastępował go na tym obiedzie p. Edwards pierwszy sekretarz ambasady angielskiej. (Ind.)

Włochy.

(Posiedzenie izby deputowanych. — Wiadomości bieżące.)

Z **Turyngu** piszą 19. maja. Na wczorajszym posiedzeniu izby deputowanych przyjęto po największej części ustawę stęplową. Pierwszy artykuł ustanawia dodatek jednej trzeciej części do teraźniejszej należności, drugi zaś, aby każdy utłamek centesyma doliczano jako jednostkę. W trzecim artykule poddane są wszystkie w państwach sardyńskich płatne efekta handlowe następującej skali stęplowej: Do 500 lire — 25 centesymów, od 500 do 1000 lire — 50 cent. itd. za każde dalsze tysiąc lire, 50 cent. Czwarty artykuł nakoniec ustanawia, że każdy weksel w przeciągu 14 dni od dnia wystawienia, a w każdym razie przed terminem wypłaty, stęplowanym być musi. Dalszą debatę odroczone na przyszłe posiedzenie po zielonych świętach.

— „Gazzetta Piemontese“ podaje pod dniem 19. b. m. ze strony radcy apelacyjnego hr. Givardi wyjaśnienie powodów do uchylecia się jego od udziału w procesie arcybiskupa turyńskiego. — Izba senatorów nie mogła 19go b. m. zebrać się na posiedzenie, ponieważ senatorowie po największej części porożjeżdżali się już na wieś dla przepędzenia tam feryi świątecznych. (Ll.)

(Podróż W. księcia do Wiednia.)

Floreneya, 11. maja. Dziennik „Journal de Debats“ donosi: Wielki książę wyjeżdża w towarzystwie wielkiej księżny i swoich dwóch synów na przyszły tydzień do Wiednia. Podróż ta, której celem, jak mówią, jest przedstawić Wielką księżnę i arcyksiążętę Cesarzowi Austrii, zajmuje wszystkie umysły we Florencyi; zapewniają, że podczas pobytu Wielkiego księcia w Wiedniu zawarte będą układy wielkiej wagi dla Toskanii. Tą razą będzie Wielkiemu księciu towarzyszył odpowiedzialny minister, a mianowicie, jak słychać, książę Casigliano.

(Mające się odbyć konsystoryum. — Kurs papierów spada.)

Z **Rzymu** donosi „Statuto“ pod dniem 16. maja, że 20. b. m. odbędzie się tam konsystoryum, na którym papież wedle zwyczajn będzie mieć przemowę. Niektórzy utrzymują, że Ojciec Święty wspomni w przemowie tej najpierw o udzielonej mu pomocy państw zagranicznych i o uwiezieniu arcybiskupa turyńskiego, a potem przejdzie do przyszłej organizacji państwa kościelnego. Wszelako oczekiwania partii liberalnej nie są zbyt wygórowane. Tymczasem nieprzestaje władza cenzurowa działać z zwykłą swą gorliwością, tak dalece, że wkrótce już niestanie miejsca w więzieniach dla nadzwyczajnej liczby przyaresztowanych osób. — Pieniądze papierowe traci 13—14 pct. przy wymienianiu na srebro. (Lld.)

Niemce.

(Depesza telegraficzna.)

Frankfurt n. M., 24. maja. Tutejsze zgromadzenie ustawodawcze odrzuciło i większość i mniejszości wniosek w sprawie niemieckiej. Także uchwalono, że po zaprowadzeniu rządu Unii należy oczekiwać dalszych wniosków senatu. (Oest. Kor.)

(Wiadomości bieżące.)

Karlsruhe, 21. maja. Wczoraj wieczór powrócił tu z Berlina nasz Wielki książę wśród wielkiego natłoku ludu. — O zwołaniu

na nowo naszych stanów nie było jeszcze mowy, i zdaje się, że to nienastąpi, dopokąd zewnętrzne stosunki względem rządu Unii uregulowane nie będą. — Sprawa dyzlokacji naszego wojska zdaje się już być uregulowana. Jak z pewnością mówią, mają nasze wojska razem z wojskami innych państw ósmego niemieckiego korpusu stanowić korpus obserwacyjny nad Renem i być w pogotowiu na wszelkie ewentualności we Francyi. Drugi korpus obserwacyjny ma być postawiony ze strony pruskiej nad dolnym Renem. Nam się zdaje, pisze „Breslauer Zeitung“, że takie rozstawienie wojsk więcej tyczy się własnego kraju, niż Francyi, na przypadek, jeżeliby się oddziaływanie pewtórznego wstrząśnienia we Francyi i u nas pokazało.

(Przypadek na kolei żelaznej.)

Hanower, 23. maja. Według nadesłanych tu wiadomości telegraficznych zapadła się dziś popołudniu niejaką część wiaduktu koło Bielfeld właśnie w tej chwili, gdy się pociąg na nim znajdował. Czy i wiele ludzi przytem zginęło, niemożemy jeszcze donieść. (Han. Bl.)

(Przyjęcie konstytucyi w czterech parafiach.)

Hamburg, 23. maja. W czterech parafiach przyjęto dziś zupełną większość konstytucję, a w piątej parafii St. Michaelis odrzucono ją 56 głosami przeciw 55, brakowało przeto tylko jednego głosu, a konstytucja byłaby we wszystkich pięciu parafiach przyjęta. Komisja dziewięciu wygotowała już postanowienia do zaprowadzenia konstytucyi, i za 14 dni będą te postanowienia przedłożone obywatelom do przyjęcia. (Ref.)

(Ogłoszenie urzędowe.)

Hechingen, 10. maja. (O. P. A. Z.) Wyszło tu następujące obwieszczenie: „Na mocy zawartego między Jch Mość Fryderykiem, Wilhelmem Konstantym, księciem Hohenzollern-Hechingen a Karolem Antonim, księciem Hohenzollern-Sigmaringen dnia 3. lutego b. r. domowego i familijnego traktatu, cały majątek domu książąt Hohenzollern-Hechingen, tudzież należące do tego czynne kapitały, dobra, realności i attynencye z przysługującymi im prawami, równie jak i ciążące na nich dług i obowiązki wraz z przynależnymi urzędnikami i sługami mają przejść z dniem 1. b. m. na Jego Mość Karola Antoniego, księcia Hohenzollern-Sigmaringen, na jego spadkobierców i potomków w takich stosunkach prawnych, jakie Jego Mość książę Fryderyk Wilhelm Konstanty sam posiadał, i z temi postanowieniami, jakie w rzeczonym traktacie są zawarte, i w skutek tego oddanie to nastąpiło formalnie między podpisanymi, których Jch Mość książę do tego aktu wyraźnie upoważnił. Hechingen, 10. maja 1850. Giegling. Weckherlin.“

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 22. maja.)

Met. Austry. 5% — 76⅞; 4½ pct. 66⅝. Akcyje bank. 1045. Sard. 31. Hyszp. 3% — 30⅞. Polskie 300 — 124 L.; 500 — 80½.

Prusy.

(Telegraficzne depesze.)

Berlin, 25. maja. Minister spraw wewnętrznych do najwyższych władz administracyjnych:

Stan zdrowia Króla Jego Mości 24. maja o dziewiątej godzinie wieczór.

Pod wieczór wzmogły się cokolwiek symptomata gorączki, i równocześnie powiększyła się nabrzmiałość koło rany, która ciągle obficie materyzuje.

Dnia 25. maja o dziesiątej zrana.

Śród nieustannej gorączki miał Jego król. Mość tej nocy sen przerywany i niespokojny. Puchlina koło rany niezmniejszała się wprawdzie, jednak mniej jest nateżona i dotkliwa. Rana zaczyna coraz bardziej jątrzyć się.

W niebytności ministra spraw wewnętrznych; (podpis) Puttkammer.

(Posiedzenia ministeryalne.)

Berlin, 24. maja. Ma być oktrojowana ustawa o druku. Obadwa przedwczoraj i wczoraj odbyte posiedzenia ministeryalne, na których pierwszym był obecnym prezydent policyi Hinkeldey, a na drugim już znowu Król prezydował, toczyły się najszczególniej pytania, czy powodem wykonanego zamachu były pobudki polityczne. W ministeryum państwa nie oświadczył się żaden głos na zasadzie przedłożonych znamion za potwierdzeniem tego pytania. Pomimoto składano powszechnie tę zbrodnią na teraźniejszy kierunek czasu, i z tego powodu naradzano się, jakimiby środkami temu energicznie zapobiedz można, o ile się to na podstawie teraźniejszego ustawodawstwa da uskutecznić. Przytem wzięto pod ścisłą rozagę wpływ dzienników demokratycznych, a mianowicie tych, które na pewną część nieukształconej ludności są wyrachowane, i okazano konieczność zaprowadzenia surowej ustawy o druku. Według wszelkiego podobieństwa do prawdy będzie ta ustawa w krótkim czasie oktrojowaną, i postanowiono wygotowany już do przedłożenia izbom projekt takowej ustawy wydać uprzednio jako prawomocny.

(Pan Radowitz otrzymał urlop. — Zastępcą jego pan Sydow.)

Berlin, 24. maja. Jego król. Mość raczył generała dywizyi, Radowitz, na jego prośbę dla poratowania osłabionego jego zdrowia uwolnić na kilka tygodni od kierunku spraw niemieckiej rady administracyjnej, i takowy na czas tego urlopu porucił tymczasowie król. posłowi przy federacyi szwajcarskiej, szambelanowi i tajnemu radcy legacyi panu Sydow.

(Szczegóły zamachu na życie Króla według dziennika „Staats-Anzeiger“.)
„Staats-Anzeiger“ prostując niedokładne doniesienia o spełnionym zamachu na życie króla pruskiego, przytacza następujące szczegóły:

JJ. MM. królestwo mieli zamiar udać się do Potsdamu o godzinie 11tej, później jednak odłożono podróż tę na 12tą godzinę.

W samo więc południe przybyła do dworcu J. M. królowa, a po chwili i król. Niezatrzymując się w pokojach stacyi królewskiej, dążył Jego król. Mość ku schodom do żelaznej kolei prowadzącym. Przed nim szedł służbowy szambelan J. M. królowej, hr. Pückler, w bliskości króla po lewej stronie J. M. królowa, a za nią świta dworska.

W chwili kiedy król miał zstępować ze schodków, wysunął się naprzód zabójca, wymierzył pistoletem królowi do piersi w odległości najwięcej 2 kroków, i wypalił. Mimowolnie — jak się zdaje, zrobił król poruszenie prawem ramieniem, i z tej przyczyny przeszła kula część jego 4 cale niżej łokcia. Jak wiadomo ugrzęzła ona 2 cale głęboko, i wyszła drugą stroną wraz z przybitką i oderwanymi kawałkami sukni i koszuli. — Znalezione ją później przy schodach.

Przez chwilę stał król nieporuszony, potem pochyliwszy się usiadł na drugim schodku, których w tem miejscu było trzy. Powstał jednak natychmiast za pomocą fligel-adjutanta księcia Filipa Croy, i rzekł do J. M. królowej — która na widok zabójcy pochyliła się była z przerażenia i od swych dam została odprowadzona na najbliższą sofę, — iż nie jest uszkodzony. Drugiem staraniem Jego król. Mości było ochronienie sprawcy, rozkazując wyraźnie, aby mu nie wyrządzano żadnej przykrości. Następnie zwrócił się J. M. król ku stacyi królewskiej we dworcu, i w tej chwili poczęła sączyć się krew po ręce. Teraz dopiero dowiedziano się o zranieniu króla. J. M. król udał się pewnym krokiem do osobnego pokoju, gdzie go najprzód pielęgnowała królowa z pomocą fligel-adjutanta J. M. króla. Zdjęto zeń paletot i suknie, i opatrzono ranę według możliwości. Idącego króla wspierała J. M. królowa, a po całej jego drodze widać było ślady krwi. Niemniej i suknie królowej były krwią zwilżone.

Właśnie gdy posyłano za lekarzami przybył profesor dr. Böhm przejeżdżający tamtędy przypadkiem w 6 lub 7 minut po tym wypadku, uznał ranę za mniej niebezpieczną, i obwiązał ją tymczasowo. Po takim oświadczeniu ze strony dra Böhma, rzekł król zartobliwie: „Nareszcie będę jeszcze musiał podziękować, iż się na tem skończyło.“ Wkrótce potem przyspieszyli lekarz przyboczny, jenerałny lekarz sztabowy dr. Grimm, później nieco tajny radzca dr. Schönlein i profesor dr. Laugenbeck.

Około 1½ godziny mógł już J. M. król wsiąść do powozu, i udać się z powrotem do Charlottenburga; J. M. królowa wspierała go w powozie. Podróż do Potsdamu odradzali lekarze dla uniknięcia wszelkiego wstrząśnienia.

W chwili zamachu na życie króla, znajdował się obok osoby jego najbliższej hr. Pückler, mianowicie z przodu; nieco o podał stali inspektor dworcu kolei żelaznej, kilku ze straży bezpieczeństwa, i inne osoby, a między temi porucznik hr. Kanitz z 1 pułku gwardyi pieszej. Sprawca usiłował ratować się ucieczką z okrzykiem: „Niech żyje wolność“; rzucano się nań zewsząd, a hr. Kanitz pierwszy go podobno pochwycił, i wywinął mu z rąk pistolet. Podczas usiłowanej ucieczki otrzymał on cięcie przez głowę, a po przytrzymaniu mnogiej rąk bezbronnych, przyczem odezwał się był głosem stłumionym: „Wolność.“ Z trudnością tylko zdołano go ocalić i zaprowadzić bezpiecznie do dworcu, bowiem lud oburzony chciał wyrzucić na nim swą zemstę.

Nie okazał on żalu ni skruchy, przeciwnie ubolewał nad tem, iż mu się zamiar jego nie powiódł. Właściwego obłąkania nie cierpiał on i wprzóty, lecz często doznawał alteracji i unosił się chorobliwą dumą. Z tego powodu nie podobna mu było znosić się ze swymi towarzyszami broni; zresztą zaś postępowanie jego było zawsze rozmyślne. Opatrzono go też w stanie cywilnym, i do cywilnej posady zalecono.

O związkach jego dawniejszych nie da się przed ukończeniem śledztwem nic pewnego powiedzieć.

W końcu dodajemy i tę uwagę, iż boska opatrność, która zachowała króla przy życiu, opiekuje się i teraz łaskawie jego zdrowiem. Przeciąg słabości J. M. króla nie zagrażał i dzisiejszego południa żadnem niebezpieczeństwem.

Również i J. M. królowa przychodzi po silnem wstrząśnieniu umysłu do lepszego już zdrowia.

(Książę Prus wyjeżdża do Warszawy.)

Berlin, 23. maja. Według doniesienia „N. Pr. Ztg.“ odjeżdża książę Pruski 26. b. m. do Warszawy dla powitania J. M. Cesarza Rosyi. Równie i książę Fryderyk Karol odjeżdża tamże.

W świecie księcia pruskiego do tej podróży, znajduje się nadworny marszałek hr. Pückler, major v. Kirchfeld, major hr. v. d. Goltz, kapitan v. Boyen i tajny radzca nadworny Borek.

Księżu Fryderykowi Karolowi towarzyszą major v. Schlegell z pułku grenadyerów cesarza Franciszka, i porucznik hr. v. Waldersee z 1go pułku gwardyi pieszej.

Posel rosyjski baron Meyendorf odjeżdża dzisiaj wieczór do Warszawy; hr. Benkendorf udał się tam już wczoraj.

Sprawdza się wiadomość o majacej się zebrać w Londynie kon-

ferencyi dla załatwienia kwestyi duńskiej, bowiem rozpoczęło się już jej działanie. Zamierzone wszakże przedłożenie nie przesłano jeszcze rządowi pruskiemu, i nie ma jeszcze żadnej pewności, czyli Prusy zechcą do tej konferencyi przystąpić. (D. R.)

(Negocjacye o pokój między Prusami i Danią.)

Berlin, 22. maja. Negocjacye o pokój między Prusami a Danią toczą się teraz, jak wiadomo, tylko w Berlinie, podczas gdy pierwsze kroki do zagodzenia spornych interesów między Danią a księstwami w Kopenhadze rozpoczęto. Względem dalszych instrukcyi dla wysłanych do Kopenhagi mężów zaufania, odbędzie się w Kiel temi dniami narada stanu, na którą przyjechali tam panowie Prehn, hrabia Reventlou i Harbon.

(Kurs giełdy berlińskiej z 24. maja.)

Dobrowolna pożyczka 105½. Oblig. długu państ. 85¾. Akcye bank. 95½. Pol. listy zast. 95½. Pols. 500 — 80 L.; 300 — 124½. Frydrychsdory 13¼. Inne złoto za 5 tal. 12¼.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie z d. 27. maja.)

Lwów. Na naszym dzisiejszym targu płacono za korzec pszenicy 16r.; żyta 11r.15k.; jęczmienia 11r.30k.; owsa 7r.52.; hreczki 10r.45k.; kartofli 6r.; — cetnar okłotów kosztował 1r 50k.; za sąg drzewa bukowego dawano 35r., sosnowego 25r.; — kwartę krup pszennych sprzedawano po 18k., jęczmiennych 10k., jaglanych 14k., hreczanych 10k.; mąki pszennej po 10k., żytniej 7k.; piwa 10k.; wódki przedniej 58k., szumówki 40k.; — funt masła 54k.; łożu 19k.; mięsa wołowego 13¾k. w. w.

(Ceny targowe w obwodzie Żółkiewskim.)

Żółkiew, 19. maja. Według doniesień handlowych z Żółkwi, Lubaczowa i Bełza płacono tamże na targach w pierwszych dwóch tygodniach b. m. w przecięciu za korzec pszenicy 13r.40k.; żyta 10r.7k.; jęczmienia 9r.10k.; owsa 6r.20k.; hreczki 8r.30k.; kartofli 4r.36k.; — cetnar siana 3r.10k. Sąg drzewa twardego sprzedawano po 13r.50k., miękkiego po 10r.50k. Funt mięsa wołowego kosztował 11k. i garniec okowity 3r.38k. w. w.

Kurs lwowski.

Dnia 29. maja.

W monecie konwencyjnej.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	36	5	39
Dukat cesarski	5	37	5	41
Półimperyal zł. rosyjski	9	41	9	44
Rubel śr. rosyjski	1	50	1	51
Talar pruski	1	36	1	37
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	21	1	22
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	99	48	100	—
Galicyjskie listy zastawne w kasie Tow. Kredyt.	99	54	100	6

(Kurs wekslowy wiedeński z 24. maja.)

Amsterdam 167½ p. 2. m. Augsburg 120¾ p. uso. Frankfurt 120¼ l. 3. m. Genua 141 l. 2. m. Hamburg 177¾ l. 2. m. Liworno 119½ p. 2. m. Londyn 12.8. p. 3. m. Medyolan 108½ p. 2. m. Paryż 142¼ p. 2. m. Agio duk. ces. 27¼. Napoleondor. 9.42. Szufryn. 16.45. Agio srebra 19¾.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 28. maja. Książę Sanguszek Władysław, z Tarnowa. — Hr. Stądnicki Edward, z Gliny. — Hr. Siemiński Wilhelm, z Tarnopola. — Hr. Krasicki Aleksander, z Żółkwi. — Hr. Łoś Tadeusz, z Narola. — PP. Szumlański Jan, z Zaleszczyk. — Jakubowicz Piotr, z Złoczowa. — Krzeszkowski Adam, z Białowa. — Wojezyński Alfred, z Tuligłóv. — Sokołowski Władysław, z Baraneczyc. — Kawecki Wiktor, z Przemyśla. — Skrzyński Ludwik, z Nozdrzca.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 28. maja. PP. Garapich Józef, do Cebrowa. — Kleczkowski Franciszek, do Skomoroch. — Turczyński Jan, do Łopatyna. — Dulski Karol, do Żukowa. — Skulimowski Tadeusz, do Humieńca.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 28. maja:

Pora	Barometr wmierzwied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan tem- peratury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god.zr.	28 1 5	+10,5	+21°	zachodni	pogod. ☉
2god.zr.	2 1 6	+2)°	+8°	półn.-wschodni	pochm. "
10 g. w.	28 1 5	+11		zachodni	" "

TEATR.

Dziś: tragedia polska: „Marya Tudor.“
Jutro dla święta Bożego Ciała teatr zamknięty.